

Irlanda del Nord, més enllà de les fotos de l'IRA

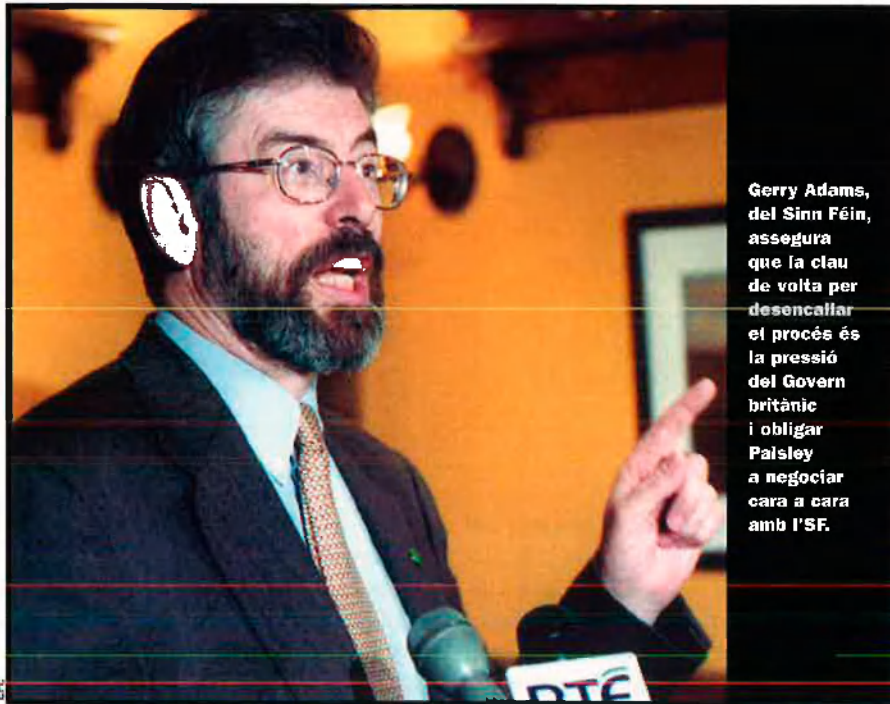
L'accidentat procés de pau d'Irlanda del Nord ha viscut un final d'any d'enèsim estancament. En aquesta ocasió les fotos del desarmament de l'IRA són aparentment el fre al procés. Les festes han obert un parèntesi públic per una feina que els governs britànic i irlandès volen forçar a resoldre a les primeres setmanes de gener.

L'Acord de Pau d'Irlanda del Nord havia de fer un gran salt aquest Nadal reprenent l'activitat del Govern autònom, però l'exigència, per part del mossèn unionista Ian Paisley, de fer públiques les fotos del decomís d'armes de l'IRA i la negativa d'aquests a fer-ho, ho ha aturat tot de nou, a l'espera de reemprendre les negociacions les primeres setmanes de gener.

Arribar fins ací havia costat molt. L'Acord de Pau, signat l'abril del 1998, havia viscut més temps aturat que no pas en funcionament, en part per les diferents interpretacions que en fa cada part. Una flexibilitat que fou clau per poder signar l'acord, però que també ha tingut com a conseqüència les sotragades constants en l'aplicació de l'autonomia. La darrera aturada fou el 14 d'octubre del 2002, quan el Govern britànic va suspendre l'autonomia, després que la policia d'Irlanda del Nord (PSNI) fes una ràtzia a les oficines del Sinn Féin (SF) i els acusés d'espionar la resta de membres del Govern autònom. Una ràtzia, per cert, que va dirigir el superintendent Bill Lowry, excap dels serveis especials de la policia a Belfast, que un mes després va ser suspès de la feina per haver fet l'operació acompanyat d'una cadena de televisió a qui havia filtrat la notícia, i que després dimití. Lowry va parlar fa poc en un míting del partit de Paisley, on acusà el Sinn Féin de "gossos" i "dimonis". Val a dir també que els quatre acusats d'espionatge ja són fora de la presó, i els han reduït els càrrecs.

Tot i això, l'excusa de l'espionatge va servir per a aturar el Govern autònom i entrar en un nou procés de negociacions públiques i secretes, amb dues cites electorals, les regionals i les europees, pel mig. Uns comicis que van servir per a canviar i radicalitzar els protagonistes del diàleg. En el camp unionista o pro-britànic, el Partit Democràtic de l'Ulster (DUP) de mossèn Ian Paisley va superar el fins aleshores partit majoritari d'aquesta comunitat, el Partit Unionista de l'Ulster (UUP) de David Trimble. I en el camp proirlandès, el Sinn Féin de Gerry Adams va superar també àmpliament el Partit Laborista Social Demòcrata (SDLP) de Mark Durkan. Aparentment la cosa empitjorava, ja que els més radicals de cada comunitat esdevenien els principals negociadors, perquè les urnes els havien legitimat per ser-ho, però alhora també hi havia qui deia que el procés de pau només podia avançar precisament si s'hi implicaven més directament els extrems.

Així doncs, i sense que es deixés de produir violència sectària (especialment unionista) es va arribar a la tardor de 2004 amb un acord dels principals protagonistes: Govern britànic, Govern irlandès, IRA, DUP, SF i la Comissió Independent Internacional pel Decomís d'Armes (IICD). S'havien pactat unes declaracions, unes normes per posar en marxa el Govern autònom i l'assemblea (que de fet suposen una revisió-concreció de l'Acord de Pau) i una agenda de quins passos s'havien de fer, qui els havia de fer i amb quin ordre cronològic. I així es va començar a complir. El dia 6

Gerry Adams, del Sinn Féin, assegura que la clau de volta per desencallar el procés és la pressió del Govern britànic i obligar Paisley a negociar cara a cara amb l'SF.

de desembre es va fer públic que s'havia arribat a un acord. L'endemà SF i DUP havien de confirmar que ho acceptaven i el dia 8 s'havien de succeir l'emissió de declaracions públiques cada hora des de les 9 del matí (1-declaració conjunta, 2-IRA, 3-IICD, 4-DUP, 5-SF, 6-con-

ferència de premsa dels primers ministres britànic i irlandès a Belfast). Massa bonic. El dia 7, després de conèixer-se que l'acord era a tocar i de l'acceptació de l'SF, Ian Paisley va dir que no pensava avançar un mil·límetre si no es feien públiques les fotos del decomís d'armes

de l'IRA. Unes fotos que el Sinn Féin considera una humiliació de l'IRA inacceptable. Poc després es feien públiques les declaracions que s'havien preparat, però ja no tenien sentit després de la negativa de Paisley. Un cop més el mossèn més conegut de l'Ulster feia honor al seu sobrenom: Mr. No. Un no que s'afegia a les contínues declaracions públiques de Paisley i el seu partit sobre la necessitat que "l'IRA sigui humiliada, que dugui els hàbits del penitent obertament". Cosa que Adams ha criticat per no ser la millor manera de dialogar: "Nosaltres no estem a favor de la política de la humiliació, sinó de la política de l'alliberament." Adams ha assegurat que ell no vol humiliar ni el DUP ni Paisley ni els paramilitars unionistes. Encara més, l'SF insisteix una vegada i una altra perquè Paisley s'assegui a negociar directament amb els representants del SF, cosa que el mossèn sempre s'ha negat a fer.

El cas és que l'acord que tots els implicats van dir que signarien públicament parla de les fotos, però no com diu Paisley. A l'annex C de l'acord general, és a dir, la declaració que havia de fer l'IRA, es diu: "La direcció de l'IRA està d'acord amb la IICD per completar aquest procés (de decomís d'armes), de manera que incrementi més la confiança pública i concloure-lo a final de desembre." La manera esmentada a l'acord era que dos mossens independents fossin testimonis del decomís. De les fotos només es parla a l'annex D, en la declaració que pertoca a l'IICD. En el paràgraf cinc es diu que l'IRA ha dit a l'IICD que el grup armat tindrà fotografies de les armes i material que supervisi l'IICD, que les fotos seran mostrades als dos governs i als partits al final del procés, i que serien publicades quan ja funcioni l'executiu, que es preveia pel març. Una declaració que en tot cas no la feia directament l'IRA, sinó l'IICD.

Paisley, però, no en tenia prou i per això va reclamar les fotos ja. Una reclamació que vinculava a la humiliació que exigia per a l'IRA, cosa que tothom a Irlanda del Nord, Londres i Dublín, sap que no és la millor manera de fer amics en la comunitat republicana.

El cas de les fotos encara va tenir un altre episodi rocambolesc. I és que, des-

007, buscant l'IRA pel Pirineu?

El fet que hi hagi un acord de pau (estancat) a Irlanda del Nord no vol dir que el Govern britànic s'hagi quedat de braços plegats. Són menys evidents, s'han replegat, però els serveis secrets de Sa Majestat continuen actius, dins d'Irlanda del Nord, però també fora de l'illa. En aquesta ocasió, sembla que al Pirineu català. A principis de desembre l'advocat Paddy MacDermott va denunciar al departament d'Exteriors del Govern d'Irlanda i a les autoritats espanyoles el cas d'assetjament que un client seu de la ciutat nord-irlandesa de Derry havia patit a Catalunya per part de l'MI-5. Segons MacDermott, el seu client (de qui no ha volgut donar nom ni lloc on viu ara) estava el passat 1 de desembre "en un poblet de muntanya de Catalunya" arreglant una antiga casa. Al migdia, quan era al bar del poble per dinar, va sentir que dos joves el cridaven pel seu nom, "amb accent anglès", segons l'advocat, el seu client creia que volien parlar de feina i buscaven algú que sabés anglès, i quan es va asseure al seu costat li van dir que treballaven per l'MI-5 i li van ensenyar una pistola que duïen sota l'abric. Llavors el client de MacDermott assegura que es va aixecar, que els va engegar, i va sortir del bar. I que a fora encara va veure dues persones més que ja havia vist passejar prop d'on ell treballava. MacDermott s'ha mostrat indignat pel cas i més perquè el seu client mai ha estat acusat de res i que només pot atribuir aquest assetjament al fet que el seu client és republicà i que quan vivia a Derry va treballar una temporada en una associació de suport als presos republicans. MacDermott ha demanat a les autoritats espanyoles saber qui ha autoritzat la presència d'aquests agents armats de l'MI-5 a Catalunya. *O. C.*

prés del fracàs de les converses, el primer ministre irlandès, Bertie Ahern, es va reunir amb Adams i va dir públicament que la qüestió de les fotos no era imprescindible. Això va sulfurar Paisley, que va demanar una rectificació i que va aconseguir (després d'una conversa telefònica de 9 minuts amb Ahern) uns dies després, quan el primer ministre irlandès va dir que la petició de publicar les fotos era "justa i raonable".

Alguns analistes del conflicte apunten que l'actitud de Paisley respon en part a l'estratègia del DUP amb vista a les eleccions a Westminster, que s'han de fer el mes de maig. És a dir, que Paisley necessita arribar fort a la cita electoral i ha de fer gestos d'aquest tipus, o com un altre que no ha estalviat energies en explicar que en una recent reunió-esmorzar històric a Londres amb el primer ministre irlandès, Bertie Ahern, Paisley va dir que volia dos ous durs, sense trencar la closca, per poder-ho fer ell i evitar que l'enverinessin.

La reivindicació de les fotos és un element més estètic que de fons, ja que només això no asseguraria el desarmament de l'IRA, primer perquè es pot tornar a recompondre fàcilment, i segon perquè les imatges, o es poden trucar o poden no representar un arsenal que tampoc és clar que tingui totalment controlat la direcció de l'IRA, per la lògica de la clandestinitat. Això per parlar de les armes que té l'IRA, deixant de banda la resta d'armes en poder dels paramilitars unionistes.

Amb tot, el mossèn unionista necessita gestos d'aquests, ja que s'ha passat sis anys, des que es van aprovar els acords de pau, renegant-ne, assegurant que els destruiria i basant totes les acusacions contra Trimble dient que era un traïdor. Això, però, no el va privar d'agafar les carteres ministerials que li pertocaven i ara esperar amb candaletes que quan es torni a recompondre l'executiu nord-irlandès ell en sigui el primer ministre. El setmanari *The Economist* afegeix que l'entronització al càrrec de Paisley serà "una victòria pírrica", ja que la salut no la té massa bona als seus vuitanta anys i el seu partit (i la seva església, la Presbiteriana Lliure) estan lligats als avatars de la seva figura (i la seva salut), sense

El mossèn Ian Paisley ha tornat a fer gala del seu sobrenom, Mr. No, i a l'últim moment s'ha negat a avançar més si l'IRA no mostra les fotos del decomís d'armes.

candidats capaços de substituir-lo sense provocar trencadisses.

Es dona el cas que en saber-se el contingut de l'acord es va produir una situació estranya també en el camp proirlandès. Els moderats proirlandesos de l'SDLP van arrencar-se amb el DUP i van reclamar les fotos immediates del decomís d'armes de l'IRA, però van acusar l'SF d'haver pactat amb el DUP una rebaixa dels Acords de Pau intentant posicionar-se com els més proirlandesos. Per contra, l'SF s'ha defensat mostrant un acord que implica més el DUP en el procés de pau i les institucions conjuntes del nord i sud de l'illa, i ha acusat l'SDLP d'hipocresia per reclamar ara el que ells no han demanat quan podien fer-ho.

Amb l'inici del 2005 és molt probable que les converses es reprenguin i es pugui arribar a un acord molt abans de les eleccions del maig. Un acord que quedarà blindat per la foto d'un Paisley de primer ministre i un Martin McGuinness (SF) de viceprimer ministre del Govern autònom. D'un a l'altre, ara sí, aplegaran la gran majoria de la població de la regió a favor de la pau, amb un espai mínim per a la dissidència.

Oriol Cortacans

Darrere el robatori del segle

Hi ha poques coses a Irlanda del Nord que no s'acabin vinculant amb més o menys intensitat al conflicte que enfronta proirlandesos i probritànics. També ha passat amb el robatori més important que ha viscut l'illa. Fou el 20 de desembre passat, quan dos caps de la seu principal del Northern Bank a Belfast, a qui el dia anterior els havien segrestat els familiars, van ajudar els lladres a endur-se un botí d'uns 30 milions d'euros.

La policia d'Irlanda del Nord (PSNI) no ha assenyalat cap autor, però tampoc n'ha descartat cap. De fet si acussessin l'IRA, els dissidents republicans o els paramilitars unionistes de segur que això tindria un impacte (diferent segons els autors assenyalats) en l'actual revisió de l'Acord de Pau. De moment alguns mitjans nord-irlandesos antirepublicans asseguren que una operació d'aquesta envergadura no es podria haver fet sense uns coneixements molt precisos, i que només tenen els membres de l'IRA. Acusació que aquest grup armat ha negat oficialment.

D'altra banda alguns mitjans proirlandesos han apuntat com a possibles autors membres de les forces de seguretat britàniques descontents amb el procés de pau, que podrien haver assessorat paramilitars unionistes. Aquestes fonts basen la seva teoria en l'èxit que fins ara han obtingut els lladres, que només pot ser conseqüència de les informacions molt precises que tenien sobre el banc, el que hi havia, i les seves mesures de seguretat, i sobretot pels coneixements que tenien de la zona de County Down, on es va fer el robatori i un dels dos segrestos de familiars de treballadors del banc. En un país on es reparteix cada pam de terra a una adscripció política o altra, el pes d'aquesta acusació es basa en el fet que tradicionalment County Down ha estat una àrea vinculada als paramilitars unionistes. *O. C.*